

نقد ساختارگرایانه نمایشگاه عکس جشنواره نقره در نگارخانه دانشگاه هنر

نمایشگاه دومین جشنواره عکس نقره با موضوع شهر در نگارخانه دانشگاه هنر به نمایش درآمد. این نمایشگاه در سه بخش مجموعه عکس، تک عکس (موبایلی)، و آثار استادان دانشگاه هنر برگزار شد. آثار این نمایشگاه تحت عنوان یکسان (شهر) طیف بسیار وسیعی از موضوعات متفاوت را در بر می‌گیرد و رویکردهای متنوعی در آن به چشم می‌خورد. حتی شهر نیز به تهران محدود نمی‌شود و شامل شهرهای مختلف ایران است. مثلاً در بخش مجموعه عکس، در چند مورد با آثاری که به مردم شهر می‌پردازند روبرو می‌شویم، عکس‌هایی که با نگاه به انسان‌ها، به دنبال پیدا کردن یا ساختن داستان‌هایی در دل شهرها هستند. همچنین عکس‌هایی که در مناطق حاشیه نشین و بافت فرسوده شهر ثبت شده‌اند و سعی می‌کنند که همزمان سبک زندگی این قشر و مشکلات آن‌ها را تصویر کنند. در بیشتر مجموعه عکس‌ها با فضاهایی غم‌زده و دلگیر از شهرها روبرو هستیم که نشانه خاطرات تلخ این افراد از زندگی در شهرهایی بوده است که شاید بیشتر از شادی و لذت، حسرت و غم را برای ساکنانشان به همراه داشته‌اند.

در بخش تک عکس اما با رویکرد متفاوتی مواجه هستیم. بیشتر عکس‌ها به دنبال ثبت یک اتفاق و همان لحظه قطعی هستند؛ مخصوصاً که این شهرها، و بیش از همه کلان شهر تهران هرگز یک روند روتین و معمول را طی نمی‌کنند و هر لحظه آبستن حوادث جدیدی هستند که موجب خلق تجربه‌هایی بی‌همتا می‌شود. برای مثال عکسی داریم که در نیمه بالای آن پلیسی در حال نگهبانی بر روی یک پل دیده می‌شود و در نیمه پایین عکس بنر بزرگی با تصویر چهار زن با لباس‌های شیک و مد روز برای تبلیغات زیر این پل نصب شده است. اتفاق ثبت شده در این عکس یادآور برخوردی است که با زنان در شهرهای ایران صورت می‌گیرد و قانون به آن‌ها اجازه نمی‌دهد که آزادانه لباس‌های مورد پسند خود را بپوشند. پنهان شدن آن‌ها در زیر سایه پل و به دور از چشم پلیس نیز نمایانگر تلاش این قشر از زنان جامعه برای پنهان شدن از چشم پلیس و مخالفان حضورشان در جامعه است. در بعضی از عکس‌ها نیز کنار هم قرار گرفتن عناصر متناقض و بی‌ربط موجب ایجاد خاصیت طنز شده است. مثل قدم زدن یک خرگوش گول پیکر (لباس‌هایی که افراد برای تبلیغ یک مکان خاص به تن می‌کنند) در مقابل صحن یک مسجد و تصویر گنبد و مناره‌ها در پس زمینه عکس که در عین انتقال حال و هوای دلگیر غروب آفتاب، خنده آور نیز هست.

در نهایت این عکس‌ها در کنار هم می‌توانند تصویری کلی از وجوه مختلف شهر را در ذهن بیننده بسازند. اما به دلیل نداشتن رویکرد یکسان و

خیلی دور یا خیلی نزدیک بودن بعضی از آثار نسبت به هم، شاید حذف
چند مورد از این عکسها آسیبی به بدنه اصلی این نمایشگاه نزند و
موجب یکدست شدن و در عین حال نجات یافتن این مجموعه از تکرار شود.